

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”

Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə
prorəktor vəzifəsini icra edən:

dos.Z.I.Məmmədov
“ ” “ ” 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Meşəçilik-060708.İxtisaslaşma-Meşə quruluşu.Magistr.

Fakültə: Aqrar və mühəndislik.

Kafedra: “Aqrar elmləri”.

I.Fənnin adı: İxtisas sahəsinin tarixi və metodologiyası (Fənn proqramı “Texnologiya və texniki elmlər” kafedrasının 12.09.2015-ci il tarixli (protokol№ 01)

Kodu: MİF-B02

Tədris ili: III (2024-2025) Semestr: VI

Tədris yükü (saat) : Cəmi 60 saat. Auditoriyadan kənar saat. Auditoriya saati 15 saat. (10 saat müəhazirə, 5 laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 2 kredit

Auditoriya №

Saat: 4-cü gün saat müəhazirə 08:00 ,

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: Əliyev Eldar Yahya oğlu Həzər . dosent.

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 14:00

E-mail ünvanı: eldaraliyev1964@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç.,170a

III.Əsas ədəbiyyatlar

1.Z.A. İbrahimov .Meşə əkinləri.Dərslik,Bakı ,2015

2. F.Ə.Əmirov.Azərbaycan Respublikasının meşələri və meşə təsərrüfatı .Bakı ,1997.

3.Q.Ş.Məmmədov., M.Y.Xəlilov.Azərbaycan meşələri (monoqrafiya) Bakı,2002.

4.K.S.Əsədov., O.H.Mirziyev,F.M.Məmmədov.Dendrologiya .Bakı ,2014

5.C.Axundzadə,Ə.Hüseynov.Meşəçilik və Azərbaycanda təbiətin qorunması (dərs vəsaiti). Bakı 1963.

6.A.P.Родин,Е.А.Калашникова,С.А. Родин ,Г.В.СилаевЛесные культуры (учебник для ВУЗ-ов , 2-е издание).Новгород, 2009

7.Н.А.Смирнов .Справочник по лесным питомникам.М., 1983

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən prerekvizit fənn yoxdur

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi. Meşə bioloji cəhətdən qarışıqlı əlaqəli və öz inkişafında bir-birinə təsir göstərən torpağın , suyun , ağac, kol və ot bitkilərinin , heyvanların , mikroorqanizmlərin və ətraf mühitin digər hissələrin vəhəmətidir.Meşələr üzərində təsərrüfatın təşkili, fəaliyyət göstərməsi . idarə olunması və inkişaf etdirilməsi , meşələrdən səmərəli istifadənin həyata keçirilməsi, meşələrin artırılması və inkişaf etdirilməsi. Bərpasının və mühafizəsinin təmin olunması ilk növbədə meşələrin hərtərəfli öyrənilməsini, üzə çıxarılmasını, dəqiq uçotunun aparılmasını , hesaba alınmasını və qiymətləndirilməsi tələb edir.Həmin məsələlərin həllini meşə quruluşu həyata keçirir. Meşə sərvətlərinin qiymətləndirilməsi Meşə taksasiyası təliminin prdmetini təşkil edir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik burcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır.

Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollektivə görə, 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilə bilər.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərsi başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam əca bilir.

-8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qusurlara yol verir

-7 bal – tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür

- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir

- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir

- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var

- 0 bal – suala cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semester nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	yaxşı	C
61-70 bal	kafi	D
51-60 bal	Qənaətbəxş	E
51-baldan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görüləcəkdir.

X. Təqvim mövzu planı: mühazirə-10 saat, laboratoriya-15 saat, cəmi 45 saat

No	Keçirilən mühazirə mövzuların məzmunu	Mühazirə	laboratoriya
1	Mövzu: Meşə quruluşunun mahiyyəti və aparılması zərurəti Plan : Meşə quruluşunun predmeti və başlıca vəzifələri Meşə quruluşunun yaranma və inkişaf tarixi, digər elm sahələri ilə əlaqəsi	2	

2	Mövzu: Meşə əkinlərinin yaranma və inkişaf tarixi Plan: Azərbaycanda ilk yaradılan meşə əkinləri metodologiyası Meşə quruluşu metodologiyası	2	
3	Mövzu: Meşə quruluşunun nəzəri əsasları Plan: Meşə təsərrüfatı istehsalının rayonlaşdırılması Meşə təsərrüfatının meşəçilik –texniki formaları Meşənin yetkinliyi Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyəti prinsipləri	2	
4	Mövzu: Meşə toxumçuluq işinin metodologiyası Planı: Meşə toxumçuluq işinin aktualığı, mahiyyəti və vəzifələri Ağac bitkilərin inkişaf mərhələləri Toxum məhsulunu hesaba alınması, qiymətləndirilməsi və proqnozlaşdırılması metodları	2	
5	Mövzu: Toxum xammaalının emalı və toxumların saxlanması metodologiyası Plan: Toxum xammalının emalı və saxlanılmasının başlıca şərtləri Palıd qozaları, fıstıq, iynəyarpaqlı cinslərin toxumların saxlanması	2	
	Cəmi:	10saat	

Laboratoriya-praktiki məşğələlər

		lab	tarix
1	Meşə quruluşunun predmeti və başlıca vəzifələri	2	
2	Azərbaycanda ilk yaradılan meşə əkinləri metodologiyası	2	
3	Meşə təsərrüfatı istehsalının rayonlaşdırılması	1	
	Cəmi:	5 saat	

Fənn üzrə tələblər: Meşə quruluşu obyektı ərazisində Dövlət Təbiət Qoruğu, Milli Park və s. meşə fondu torpaqlarının hüdudlarının, kateqoriyalar üzrə tərkibinin və təsərrüfatdaxili təşkilinin müəyyən edilməsi geodeziya –topoqrafik materialların tərtib olunması, meşələrin yayılmasını növ tərkibini, yaş quruluşunu, oduncaq ehtiyatını müəyyən etməklə meşələrin inventarlaşdırılması meşələrin bərpa və aralıq istifadə üçün qırılmasını , meşəsalma, meliorasiya , meşələrin mühafizəsi , qorunması , digər meşə təsərrüfatı tədbirlərinin görülməsinin tələb edən sahələrinin aşakara çıxarılması ,habelə bu tədbirlərin aparılması qaydaları və üsullarının müəyyən edilməsi meşəbərpa, meşəsalma, meşələrin mühafizəsi və qorunması tədbirlərinin, həmçinin , digər meşəçilik-təsərrüfat tədbirlərinin həcmnin müəyyən edilməsi.

XII.Fənn üzrə təlim nəticələri:

FTN1. Meşə üzərində təsərrüfatın təşkili , idarə olunması və inkişaf etdirilməsi məqsədilə onların hərtərəfli öyrənilməsi , üzə çıxarılması və qiymətləndirilməsi bilməlidir

FTN 2.Meşə quruluşu zamanı meşə quruluşu obyektinin ərazisinin xərtələşdirilməsində və meşə massivlərinin inventarlaşdırılmasının da Coğrafi İnformasiya Sistemlərinin məhsulu olan aero və kosmik fotomateriallar geniş istifadə etməsin bacarmalı.

FTN3. Meşələr üzərində təsərrüfatın təşkili və aparılmasında ağaclıqların yaş sinfikəri üzrə paylanması bilməli.

FTN4. Meşənin yetkinliyi ağacların vəziyyəti nəzərdə tutulur ki, həmin müddətdə (yaşa) çatdıqda onu təşkil edən ağaclar qarışıqda duran hər hansı bir tələbi nodəmişin mənimsəməli.

FTN5. Meşələrin növ tərkibini , kefiyyətinin və meşə fondu torpaqlarının məhsuldarlığının artırılması öyrənməli.

FTN6. Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyəti əhalinin və xalq təsərrüfatının meşə məhsullarına olan tələbatının ödənilməsinə xidmət edərək meşələrin metod və üsulları bilməli.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları

1. Meşə quruluşu barədə ümumi məlumat
2. Meşə quruluşunun predmeti və başlıca vəzifələri
3. Meşə quruluşu işləri aparılmasının başlıca vəzifəsi
4. Meşə quruluşu obyekt
5. Biogen dövr
6. Sənaye dövrü
7. Azərbaycanda meşə quruluşu işlərinin aparılması
8. Meşə əkinlərinin yaranma və inkişaf tarixi
9. Azərbaycanda ilk yaradılan meşə əkinləri
10. Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyəti prinsipləri

II Kollektiv sualları

1. Azərbaycanda planlı şəkildə meşə əkinlərinin yaradılmasına
2. Meşə quruluşu metodologiyası
3. Sahə metodu
4. Yaş sinifləri metodu
5. Dialektik metodologiya
6. Meşə təsərrüfatı istehsalının rayonlaşdırılması
7. Respublikanın aran zonasında ixtisaslaşmış meşə salma
8. Meşə təsərrüfatının meşəçilik –texniki formaları
9. Meşənin yetkinliyi
10. Təbii yetkinlik

XV. İmtahan sualları:

I blok

1. Meşə quruluşu barədə ümumi məlumat
2. Meşə quruluşunun predmeti və başlıca vəzifələri
3. Meşə quruluşu işləri aparılmasının başlıca vəzifəsi
4. Meşə quruluşu obyekt
5. Biogen dövr
6. Sənaye dövrü
7. Azərbaycanda meşə quruluşu işlərinin aparılması

II blok

8. Meşə əkinlərinin yaranma və inkişaf tarixi
9. Azərbaycanda ilk yaradılan meşə əkinləri

10. Azərbaycanda planlı şəkildə meşə əkinlərinin yaradılmasına
12. Meşə quruluşu metodologiyası
11. Sahə metodu
12. Yaş sinifləri metodu
13. Dialektik metodologiya
14. Meşə təsərrüfatı istehsalının rayonlaşdırılması

III blok

15. Respublikanın aran zonasında ixtisaslaşmış meşə salma
16. Meşə təsərrüfatının meşəçilik –texniki formaları
17. Meşənin yetkinliyi
18. Təbii yetkinlik
19. Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyəti prinsipləri
20. Meşə toxumçuluq işinin aktualığı, mahiyyəti və vəzifələri
21. Meşə toxumçuluq işinin metodologiyası

IV blok

22. Ağac bitkilərin inkişaf mərhələləri
23. Toxum məhsulunu hesaba alınması, qiymətləndirilməsi və proqnozlaşdırılma metodları
24. Gözəyari metod
25. V.Q.Kapperin 5 ballı şkalası
26. Toxum xammalının emalı və saxlanılmasının başlıca şərtləri
27. Toxumlar vaxtında təmizlənmədikdə toxumda hansı proses baş verir
28. Termik təsir

V blok

29. Palıd qozaları - toxumların saxlanması şərtləri və üsulları
30. Tədarük olunmuş və optimal nəmliyi olan palıd qozalarının səpilməsi
31. Fıstıq toxumlarının saxlanması metodologiyası
32. İynəyarpaqlı cinslərin toxumlarının saxlanması
33. Toxumların qozalardan çıxarılması, təmizlənməsi və saxlanılma metodologiyası
34. Azərbaycanın meşə sərvətləri
35. Dünya meşələrin göstəricisi

Meşə meliorasiyası və qoryucu meşəsalma ” fənninin sillabusu İxtisas-Meşəçilik-060708.İxtisaslaşma-(Meşə quruluşu) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

«Aqrar elmləri» kafedrasının 12.02.2025-ci il tarixli 6 sayılı iclas protokolunun qərarı ilə təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi: dos. E.Y.Əliyev

Kafedra müdiri: dos. İ.C.Kərimov